ria eñi angeli verebaꝛ ſalutatione q̄ pudicicie in-
gerit timoꝛē. Vñ Bern̄. ſuꝑ miſſus eſt. Que vere
ꝟgines ſunt ſemꝑ pauē debēt. i. timere. nūq̄ȝ ſecu-
re. ſcientes in vaſis fictilibus ꝑcioſum theſaurūȝ
poꝛtare. Itē pudicicia vitet viroꝝ cōuerſationē ꝛ
verboꝝ multiplicationē. De q̄ Amb. Virgo que
xp̄m q̄rit nō debet eſſe vulgaris. i. cōis. nō in foro
nō in plateis. non in voce garrula. nō greſſu lubri-
ca. Ideo amb. de viduitate dicit. Cuſtodi virgo vi-
as tuas vt nō delinq̄s in lingua tua. qꝛ ꝛ bona lo-
qui plerūq̄ȝ crimen ē virgini. ſcȝ ſi ꝓcaciter nō ꝑ-
ut opoꝛtet q̄n vel vbi hugo d̄t. Si virgo es cuſto-
di diligenṫ qḋ habes. Dicit nāq̄ȝ auguſtin⁹ de vita
xp̄iana. Quo ſublimioꝛ ē gloꝛia eo maioꝛ ad cu-
ſtodiendū debet eſſe cura. ¶ Quinta virt⁹ eſt cha-
ritas. de q̄ in euāgelio dr̄. prudētes virgines acce-
perunt oleū in vaſis ſuis cū lampadib⁹. i. charita-
tem que oēs virtutes illuminat. ſine q̄ nullū op⁹
bonū deo placē pōt. Vñ. j. Choꝝ. xiij. dr̄. Si lin-
guis hoim loquar ꝛ angeloꝝ. ꝛ ſi oēm ſubſtantiā
meā erogauero in vſus pauperū. ꝛ coꝛpus meūȝ
in ignē tradidero ita vt ardeā. charitatē ꝟo nō ha-
buero nihil m̄ ꝓdeſt. Bern̄. in ep̄l'a ad Senonem
Tolle charitatē caſtitas nō placet deo. Hoc attē-
dens ſctā barbara oleum charitatis in vaſe coꝛdis
habuit. Dicit eñi btūs aug⁹. Quantū q̄s deſpicit
ꝛ ꝓpter deū derelinq̄t tantū diligit. Ipſa ꝟo reli-
quit patrē ꝛ patrimoniū totumq̄ȝ mundū ꝓpter
xp̄m. vt patet in eius legenda.

¶ De ſancto nicolao ep̄o. ¶ Sermo. viij.

Memento creatoꝛis tui

in dieb⁹ iuuētutis tue. ſcribiṫ Eccl' s. xij.
ꝛ ꝓponiṫ ad laudē ꝛ honoꝛē bti nicolai i
feſto hodierno. In verbis ꝓmiſſis duo innuunṫ.
Primo hoꝛtamur ad dei cōm emoꝛatōnē: ibi. me-
mento creatoꝛis tui. Scd̄o ſubiūgit tp̄is determi-
nationē: ibi. in dieb⁹ iuuētutis. De p̄mo d̄t. Me-
mento creatoꝛis tui. ¶ Pro q̄ ſciendū tria ha-
bemus a creatoꝛe nr̄o: Primo ea que ducūt ad ti-
moꝛē. Scd̄o ea q̄ mouent ad amoꝛē. Tercio ea q̄
mouēt ꝛ incitant ad gr̄arūactionē. ¶ Primo de-
bem⁹ cōmemoꝛari ea q̄ incitant ſeu q̄ incutiunt ti-
moꝛē. ꝛ ſunt duo. Primū ē ire dei ꝓuocatio. de q̄
Deutero. ix. Memento ꝛ ne obliuiſcaris quō ad
iracundiā ꝓuocaris dn̄m deū tuum. ſcȝ ꝑ peccatū
Nā iraſcitur pctō. Eccl. xij. Altiſſim⁹ odio habet
pctōꝛes. Et q̄s eſt q̄ nō offendit. Iaco. iij. In mul-
tis eñi offendim⁹ oēs. Qui ſunt q̄ nō peccauerūt.
Ro. iij. Oēs peccauerūt et egent gr̄a dei. Propē
qḋ exhibet ſe reū btūs aug⁹. in lib. de q̄rendo deū
dicēs. Terret me vita mea qꝛ nil niſi ſterilitas in
ea. Si q̄s fruct⁹ habet aut ſimulatū aut impꝑfectū
aut coꝛruptū. Idcirco timendū ē ꝛ pn̄ia agenda ē
vt docemur Apoc. ij. Memēto vnde excideris ꝛ
age pn̄iam. qꝛ hoc ē remediū ꝯtra dei irā vt ſcribit
Cryſ. ſuꝑ ep̄l'am ad Heb. Nullū delictoꝝ tale re-
mediū ſicut incōtinuata memoꝛia eoꝝ. dicēdo cū
Hieremia Tren̄. iij. Memoꝛia memoꝛ ero et ta-
beſcet in me aīa mea. Nam per talē memoꝛiā eze-
chias acq̄ſiuit dei miſericoꝛdiā ꝛ ꝓlongationē vi-
te ſue. xv. annoꝝ dicens Eſa. xxxviij. Recogitabo
tibi oēs ānos meos in amaritudine aīe mee. Se-
cundū qḋ memoꝛandū ē qḋ incitat ad dei timoꝛē
eſt moꝛtis ꝛ iudicij dei meditatio. Vñ Eccl'es. xj.
Si hō multis ānis vixerit ꝛ in his oib⁹ letus fue-
rit meminiſſe dꝫ tenebroſi tēpis. ſcȝ moꝛtis. et diei
neceſſitatis. i. iudicij. vbi hō neceſſitate anguſtiaṫ
ad reddendū rōnē. de q̄ Bern̄. in meditationib⁹.
Statim p̄ſtaboꝛ ante diſtrictū iudicē de oib⁹ opi-
bus meis redditur⁹ rōnē. Tūc demiſſo capite ma-
le facie in iudicio ſtabo. ꝛ diceṫ m̄. Ecce hō ꝛ opa
eius. Hoc debem⁹ memoꝛari. Prouer. xij. Cogi-
tationes iuſtoꝝ iudicia. Hoc fecit hierony. dicēs.
Siue comedo ſiue bibo ſiue aliq̄d aliud facio ſꝑ
ſonat vox tube in aurib⁹ meis. ſurgite moꝛtui. Et
hec memoꝛia iducit timoꝛē. p̄s. cxviij. A iudicijs
eñi tuis timui. Timoꝛ eñi opaṫ pcti vitationē. Ec-
cleſiaſtici. j. Timoꝛ dn̄i expellit pctm̄. de q̄ ꝛ fabia-
nus papa. ꝛ hr̄ in cano. xj. q. iij. Qui oipotētē deū
metuit nec ꝯtra deū nec ꝯ eccleſiā nec cōtra ſctōꝝ
ſtatuta facit. ¶ Scd̄o debem⁹ memoꝛari ea q̄
mouēt nos ad dei amoꝛē. Et ſunt duo. Primū ē
digna creatio. p̄s. xcix. Ipſe fecit nos ꝛ n̄ ipſi nos
Fecit nos nō ſimpl'r vt alias creaturas. ꝫ dignan-
ter ad imaginē ꝛ ſimilitudinē ſuā. Gen̄. j. O q̄nt⁹
honoꝛ. qꝛ dicit aug⁹. xj. de ciui. dei. In reb⁹ creatꝭ
nihil deo ꝓpinqui⁹ ſua imagine. ꝓpter qḋ debem⁹
eū diligē. qꝛ ſcribiṫ Eccl. xiij. Omē aīal diligit ſibi
ſimile ꝫ in oibus reb⁹ creatis aīa rōnaꝭ nihil ſibi
ſimile pōt inuenire niſi in creatoꝛe. ad cui⁹ imagi-
nē ꝛ ſil'itudinē facta ē. Digne ḡ totū ſuum amoꝛē
in deūȝ dꝫ reflectere. Scd̄m qḋ incitat ad amoꝛē
dei eſt incarnatio. de quo aug⁹. de trini. c. penl'. li.
iij. In reb⁹ ꝑ tp̄s oꝛtis illa ſūma ē gr̄a q̄ hō in vni-
tate ꝑſone deo cōiunct⁹ eſt. Nā in creatōe facti ſu-
mus ad ſui imaginē. in incarnatōe aſſumpſit no-
ſtram naturā factus ad noſtrā imaginē ꝓpter qḋ
magis debem⁹ eū diligē. ꝑpendendo illud aug⁹.
ſuꝑ p̄s. lij. Fili⁹ dei fact⁹ ē ꝑticeps nr̄e moꝛtalita-
tis vt hō fieret ꝑticeps ſue diuinitatis. ¶ Ter-
cio debem⁹ memoꝛari ea q̄ inducūt ad gr̄arūactio-
nes. Et ſunt etiā duo. ſcȝ redemptio ꝛ gloꝛificatio
Primū ē redēptio. p̄s. cx. Redēptionē miſit dn̄s
populo ſuo. Greg. Quid naſci ꝓfuit niſi redimi
ꝓfuiſſet. Ideo Bern̄. Si totū debeo me illi ꝓ me
facto q̄d faciā ꝓ me redēpto. q. d. ampli⁹ me deo
gratū exhibē debeo. dicēdo illud Apoc. xj. Gr̄as
agimus tibi dn̄e deus quia recepiſti virtuteȝ ma-
gnam. ſcȝ ad redimendū nos. Secundū eſt gloꝛi-
ficatio. i. gloꝛie preparatio. Joh. xv. Vado vobis
parare locū. ſcȝ in regno meo. Luce. xxij. Ego di-
ſpono vobis ſicut diſpoſuit mihi pater meus re-
gnum vt edatis et bibatis ſuper menſam meā in
regno meo. Ecce quantā gloꝛiam exhibuit nobis
etiā ſine meritis noſtris. vt dicit Bern̄. Non ſunt
talia merita ꝓpter que datur vita eterna niſi ex dei
gratia. Ideo merito debemus ei gratias agere. di-
cendo cum apoſtolo. j. Choꝛinth. j. Gratias ago
deo meo ſemꝑ. Et cū p̄s. cij. Benedic anima mea
dn̄o. ꝛ noli obliuiſci oēs retributiones eius. Ber-
nardus. Sicut nullū eſt momentū in quo nō vta-
mur dei bonitate ꝛ miſericoꝛdia. ita nullūȝ debet
eſſe momentū in quo non debemus habere eius

memoriã. Et hoc quantũ ad primũ. ¶ Dixi ſecũ-
do ſubiungit tẽporis determinationẽ. cum dicit.
in diebus iuuentutis. quia ſcribitur Treñ. iij. Bo-
num eſt viro cũ portauerit iugũ ab adoleſcentia.
Reuera bonũ ẽ vt in puericia incipiamus ſeruire
domino deo ꝓpter ſex vtilitates inde ꝓuenientes.
P ¶ Primo ꝓpter bonitatis impreſſionẽ. Scdo ꝓpt
iocũde vite poſſeſſionẽ. Tercio ꝓpt ſeruitij accep-
tationẽ. Quarto ꝓpt ſpei certificationẽ. Quinto
ꝓpt pene purgatorij minutionẽ. Sexto ꝓpt pmij
futuri augmẽtationẽ. ¶ Dixi pmo bonũ ẽ ſeruire
dño deo a iuuẽtute ꝓpt bonitatis impreſſionẽ. quia
pfundius bonitas imprimit iuuenibꝰ. Ariſt. iij. de
aia. Aia pueri ẽ tanq̃ tabula raſa in q̃ nihil eſt de
pictũ ſ apta depingi. Et q̃cq̃d pmo depingit i ea
difficulter delet. Vel habet ſe ſicut pgamenũ bñ
pparatũ in q̃ nihil eſt ſcriptũ. ⁊ q̃cq̃d p̃ ſcribit i eo
vix delet. ⁊ ſi delet manẽt q̃dã veſtigia. Et ſic ẽ de
iuuenibꝰ q̃cq̃d eis pmitꝰ imprimit ſiue bonũ ſiue
malũ ad h̃ inclinant q2 ducunt in ꝯſuetudinẽ. Di
cit eñ phs. i. rethorice. Conſuetũ q̃ſi innatũ ẽ. Nã
puer hz ſe ſicut virgula q̃ facilit põt flecti ad dex-
terã vel ſiniſtrã. ⁊ q̃ flectitur illuc creſcit. ſ ſi fuerit
magna arbor ſi curuat facilꝰ frangit q̃z ꝙ ad recti
tudinẽ ducat. Jõ Holgot ſup li. Sap. Dẽ pctm
incurabilꝰ ẽ in ſene q̃z in iuuene. ⁊ h̃ ꝓpt conſuetu
dinẽ antiquã. ſcribit eñ Ariſt. vij. ethico. Facilꝰ
eſt trãmutare naturã q̃z cõſuetudinẽ. Et hoc ẽ qꝺ
dicit Salemon ꝓuer. xxij. Adoleſcẽs iuxta viam
ſuã gradit cũ ſenuerit nõ recedet ab ea. Cui cõſo-
nat Seneca. Pctã ſenũ pdicant in q̃d. pctã ꝯo iu
uenũ in q̃le. Jõ Eccli. vij. dr. Filij tibi ſunt erudi
illos a puericia. nõ expecta ſeniũ poſtq̃z i cõſuetu
dinẽ duxerint malã. q2 ſcribit Piere. xiij. Sicut
ethiops nõ põt mutare pellẽ ſuã ⁊ pardus varie-
tates ſuas. ſic ⁊ vos non poteſtis bñfacere cũ didi
ceritis malũ. Idcirco bonũ eſt viro cũ portauerit
iugũ dñi ab adoleſcẽtia ſua. Scdo ꝓpt iocunde vi
te poſſeſſionẽ. nã dt Seneca. Tã iocũda forma vi
uendi ẽ eligenda q̃z ꝯtutis ꝯſuetudo. Nam nihil
melꝰ et iocũdius in hac vita q̃z ꝯtuoſe viuere. nã
tal ſecure viuit. ſecure morit q̃ ſe in iuuẽtute virtu
tibꝰ exercitauit. Prouer. xv. Secura mens q̃ſi iu
ge cõuiuiũ. Hoc pz q2 ſi oculis mentis videt ſur
ſum quẽ grauiter nõ offendit. ⁊ ſi offendit tñ peni
tuit ⁊ hz ſpem de remiſſione. iuxta illud. j. Joh. j.
Si cõfiteamur ꝯctã nr̃a fidel ⁊ iuſtꝰ eſt dñs vt re-
mittat. Si videt deorſũ videt infernũ ad quẽ nul
lus virtuoſus deſcendit ſiue penitẽs. Si retro vi-
det tp̃s pteritũ qꝺ i ſeruitute dei expendit. Si vi-
det ante tũc cognoſcit tp̃s futurũ ⁊ videt bonã in-
tentionẽ qꝺ expendẽ in honorẽ dei intendit q̃ꝺdiu
viuit. Si ad ſiniſtrã cognoſcit demones q̃bus re
ſiſtit pugnãdo q̃ nunq̃z poteſtatẽ ſup eũ habebũt
Si ad dexterã cognoſcit angelos q̃bus ſeruit. ⁊ in
ſpirationibꝰ cõſentit. Illa oia cõferũt gaudia. Jõ
Iſido. inquit de ſum. bo. Si vis nunq̃z eſſe triſtis
bñ viue. i. virtuoſe. Ecõtra qui malicioſe ⁊ inique
viuunt nunq̃z vere delectant ⁊ letant. De q̃ aug⁹.
Juſſiſti dñe et ita eſt ꝙ ois inordinatus animꝰ eſt
ſibiipſi pena. ſcz in remorſum ꝯſciẽtie. Vñ Eccli.
xij. Non eſt bonũ ei q̃ aſſidue eſt in malis. etiã ſi-

ue velit ſiue nolit eũ cõſcientia redarguit. quia ti
mida nequicia dat teſtimoniũ ꝯdẽnationi. Sap.
xvij. Semp eñ poccupat peſſima redarguẽte cõ
ſcientia. Vnde boetꝰ de ꝯſol. phie. Sicut pbitas
pijs eſt ſolaciũ. ita improbis neq̃cia ipa ẽ ſuppli-
cium. ⁊ ſic neq̃cioſi nunq̃z pñt vere gaudẽ. quia di
cit Seneca. Nunq̃z naſcit vera leticia niſi ex pura
ꝯſciẽtia. quã hñt virtuoſi portantes iugũ dñi a iu-
uentute. ¶ Tercio ꝓpter ſeruitij acceptationẽ. q̃a
gratiꝰ ẽ deo ſeruitiũ iuuenũ q̃z ſenũ. quia optimũ
deo offerũt. videlicet florẽ iuuentutis. ſenes autẽ
feces ſenectutꝭ. Ideo ſcribit Malach. j. Maledi-
ctus hõ q̃ habet in grege ſuo maſculũ. id ẽ forte.
⁊ offert debile dño. nã optima ſunt deo offerẽda.
Nũeri. xviij. Dia q̃ offeretis optima ⁊ electa erũt
cuncta. Sed illi q̃ expectãt ſeniũ tales cõſumpſe-
runt eoꝝ fortitudinẽ ⁊ iuuentutẽ in ſeruitio dya-
boli ⁊ mundi. ⁊ cũ ceſſabũt in ſenectute ab aliqui
bus pctis q̃ ppetrare nõ pñt volunt deo ſeruire.
De q̃bus aug⁹. in li. de pñia. Si vis agẽ peniten-
tiam qñ peccare iã nõ potes tunc pctã te dimiſerũt
⁊ nõ tu illa. q̃d tunc habebis pmij. q. d. nihil. quia
nõ neceſſitatẽ ſ arbitrij libertatẽ reſpicit deꝰ. Sic
cum hõ aptus eſſet ad peccandũ ⁊ poſſet ⁊ habẽt
occaſionẽ. ſcz diuitias. pulcritudinẽ. iuuentutẽ. et
dimittit ea ꝓpter deum. hoc ẽ valde deo acceptũ.
Nã ſibi ſubtrahẽ delectabilia carnis cũ opportu-
nitatẽ habet pficiendi hoc eſt quaſi ſpñale marty-
rium coram deo. Vñ Eccli. xxxj. Beatus vir qui
potuit tranſgredi ⁊ nõ eſt trãſgreſſus facẽ mala et
nõ fecit. quis eſt hic ⁊ laudabimus eũ. Talis eñ
fuit beatus nicolaus qui in iuuẽtute cepit deo ſer
uire. quod beneplacitũ eſt ei. Hoc dñs deus inſi-
nuat Math. xix. Sinite paruulos venire ad me.
⁊ nolite ꝓhibẽ ipſos. taliũ eñ eſt regnũ celorum.
Nam eoꝝ oratio ⁊ laus eſt deo valde accepta. Lu
ce. xix. cum pueri clamabãt in templo et pharisei
indignabant reſpondit ieſus. Si hi tacebunt lapi
des clamabũt. ⁊ Math. xxj. dixit. Nunq̃d legiſtꝭ
ex ore infantium ⁊ lactentium perfeciſti laudem.
L ¶ Sz ꝙ oratio puerorũ ⁊ iuuenũ eſt deo accep-
ta ſiue ꝓ viuis ſiue ꝓ mortuis patet in tali exem
plo. Quidã eps deuotus habens domiciliũ ꝓpe
cimiteriũ vidit in ſomnis iuuenẽ piſcantez hamo
aureo ⁊ linea argentea. ⁊ exinde trahebat vnã mu
lierem. Et epus euigilans cogitabat q̃d hoc deſi-
gnaret. ⁊ trãſiuit ad feneſtrã verſus cimiterium. ⁊
vidit iuuenẽ euntẽ in cimiterio ſup quodã ſepul
chro orantẽ. ⁊ queſiuit ab eo eps quid faceret. Re
ſpondit iuuenis. ꝓ anima matris mee oro pater
noſter ⁊ miſerẽ. Intellexit vir ſctũs ꝙ anima ma-
tris eſſet liberata a purgatorio pcibus illius iuue
nis. ⁊ dixit. pater ẽ hamus aureus. ⁊ miſerere eſt
linea argentea. ¶ Quarto ꝓpter ſpei certificatio-
nem. quia certior eſt de ſalute q̃z ꝙ ad ſenectutem
expectaret. quia dicit auguſtinꝰ de doctrina xpia-
na. Non põt male mori qui bene vixerit. econtra
vero dicit. Vix bene morit qui male vixerit. nam
inq̃t Ariſto. iij. ethic. Qualis eſt vnuſq̃ſq̃z talis vi
detur eiꝰ eſſe finis. nã ſicut frondes arboris quo ꝓ
maxima parte declinantur illic arbor deciſus cor-
ruit ſiue ad dextrã ſiue ad ſiniſtrã. ſic etiã ẽ de bo-

mine quō fuerūt eiꝰ cogitatōes.locutōes ⁊ opatio
nes cōiter taľ erit eiꝰ finis. Jdō Sene.dicit.Cogi
taui ante ſenectutē vt bñ viuerē vt in ſenectute bñ
morerer. Jō Eccľi.v.dī.Ne tardes ꝯuerti ad dñm
deū tuū.ne differas de die in diē.qꝛ valde incautū
eſt vt dī aug⁹.in li.de pnia. Si qs i vltima neceſſi
tate poſitꝰ petit pniam.nō negamꝰ qd petit.ꝫ ſecu
ritatē dare nō poſſumꝰ.nō dico dānabiť. nec dico
ſaluabiť.tene certū ⁊ dimitte incertū. Age igiť pe
nitentiā dū ſanus es.qꝛ ſecurus es qd egiſti.incer
tum aūt eſt qd agas i futuro tpe.ſcꝫ in ſenio. neqꝫ
ſcis an ſenueris.Greg.Qui veniā ſpopondit diē
craſtinū nō ꝑmiſit. Jdeo apl's Gal.vj.dicit. Dū
tēpus habemꝰ opemur bonū. ¶Quinto ꝑpť pe
ne purgatorij minutionē. Nā ſi cōtingat eos in
trare purgatoriū tūc breuiori tpe ibi manebūt re
ſpectu eoꝝ q̄ hic multa pctā cōmiſerūt.⁊ tarde pe
nituerūt.nec cōdignā egerunt pniam.quia ſcribiť
Deut.xxv. Scdm mēſurā delicti erit plagaꝝ mo
dus.Greg.Creſcente cōtumacia merito creſcē dꝫ
⁊ pena.Nā ſi diu fuiſti in delectatōe culparū.diu
etiā eris in cruciatōe penaꝝ.Apoc.xviij. Quan
tum glorificauit ſe ⁊ in delitijs fuit tantū date illi
tormentū ⁊ luctū. Jdō apl's.j.ad Coꝛ.iij. Vnuſ
quiſqꝫ videat quō ⁊ qd ſup fundamēto edificet.ſcꝫ
fundamēto fidei ſupedificet auꝝ ⁊ argentū aut la
pides pcioſos.lignū fenum aut ſtipulā. vniuſcu
iuſqꝫ opus manifeſtū erit. ⁊ qle opus ſit ignis ꝓ
babit.qꝛ dicit Hūbertꝰ. Facies dei nō videbiť ſdo
nec p penā etiā minimꝰ qdrans pſoluať venialiū
pctōꝝ. ¶Sexto ꝑpter pmij futuri augmētationē
Nā dñs remunerat oēs ⁊ q a iuuētute deo ſeruie
runt.⁊ q in ſenectute cōuertunť. Joh.xiiij. Jn do
mo pris mei māſiones multe ſunt.ꝫ diſſimiľr.q i
vno āno ante mortē ſeruit deo. alter a iuuentute.
Math.xvj. Reddet vnicuiqꝫ iuxta opa ſua. Licet
denarius diurnꝰ eſt vnꝰ qui dať oibus. Math.xx.
ſcꝫ dei viſio.tñ alter videbit clarius altero.j.Coꝛ.
xv. Sicut ſtella differt a ſtella i claritate ⁊c. Nam
ſi qs noſceret diſtantiā inť pmū ⁊ ſcdm choꝝ an
geloꝝ hic libenť ducē centū ānos durā vitā.etiaꝫ
cent ū martyria ⁊ centū mortes vt de pmo choro
angeloꝝ ad ſcdm poſſet ꝑuenire.⁊ iteꝝ intātū pa
tereť vt de ſcdo ad terciū.⁊ ſic de ſingulis.Ecce qꝫ
rephenſibiľ eſt negligentia nr̄a vt etiā in vno āno
ꝓmereri poſſumꝰ vt ad quarū vel qntū choꝝ an
geloꝝ ꝑuenire poſſemꝰ. Jdeo nullꝰ labor durus.
nullū tps longū videri debet q gloriā eternitatis
acqrere valeamꝰ. O qꝫ libenť deberemꝰ carere oi
bus delectationibꝰ gaudijs ⁊ honoribꝰ.vt ad tale
gaudiū ꝑuenire poſſemꝰ vite eterne. De q Augꝰ.
Tanta ē pulcritudo viſionis dei.tāta eſt iocundi
tas lucis etne.vt etiā ſi nō licēt amplꝰ manē in ea
niſi vnꝰ diei hora.innūerabiles āni huiꝰ vite ple
ni delitijs merito cōtēnerenť.Quod et fecit btūs
nicolaus.vt habeť in eius vita.

¶Sermo.ix. ¶Ad idem

Vigilate quia neſcitis
qua hora dñs venturꝰ ſit.ſic ſcribiť Ma
thei.xxiiij.Cōſuetudo eſt hominū qñ re
cedūt a familia ⁊ venturi ſunt iprouiſe dicūt. vigi
late vt oia pata ⁊ ornata inueniā.Spūaliť.ſic dñs
ieſus xp̄s dū recedē voluit a diſcipuľ ſuis p mortē
⁊ aſcēſionē ſuā ⁊ venturꝰ ē in nouiſſimo die pmo
nuit eos vt vigilarēt dicēs. Vigilate qꝛ neſcitis q
hora dñs vēturꝰ ſit. Jn ſūma vboꝝ duo innuunť.
Primo pcipit boni opis exercitationē:ibi. vigi
late.Scdo ſubiūgit vigilātie rōnē.ibi. qꝛ neſcitis
q hora dñs vēturꝰ ſit.De p dī.vigilate. A ¶No
ta multiplices hoies ſolēt vigilare. Prio vigilant
paupes in labore vt ditenť.Scdo caſtrēſes ne op
pmanť.Tercio naute ne ſubmergāť.Quarto cu
bicularij regū ne moleſtenť.Quito paſtores gre
gum ne pdanť. Sexto theſaurarij ne theſauri fu
renť.Septio vigilāt ſerui aduētū dñi pſtolantes
ne verberenť.Prio vigilāt paupes in labore vt di
tenť.⁊ ſic nos paupes ſumꝰ.ps.lxxviij. Paupes
facti ſumꝰ nimis ⁊c. Jdeo optet vt laboremꝰ ⁊ dite
mur h in gr̄a ⁊ ibi in glr̄a.ꝑpť qd ſcribiť Prouer.
xx.Noli diligē ſomnū ne te egeſtas oppmat.ꝑpť
qd vigilare debemꝰ in bonis opibꝰ qbꝰ repellamꝰ
egeſtatē ſpūs.ps.lxxxvij. Paup ſū ego ⁊ in labo
ribus a iuuētute mea. Hi ſunt labores ſpūales.
ſcꝫ i ieiunijs elemoſynis et oronibꝰ. De qbꝰ apl's
ij.ad Thimo.iiij.Tu vo vigila in oronibꝰ ⁊ labo
ra.i.ſollicitū te exhibe i bonis opibꝰ. qꝛ ſcribiť ꝓ
uerb.viij.Qui vigilauerint inuenient bñdictionē.
ꝑpter qd canit eccľia.Non ſit nob vanū ante lucē
ſurgē.ꝓmiſit eñ dñs coronā vigilantibus.Scdo
vigilant caſtrenſes ne oppmanť. ſcꝫ ab hoſtibus.
Spūaliť.et ſic nos vigilare debemꝰ. habemꝰ eñ
multos hoſtes.ps.lv. Multi bellātes aduerſum
me.ſcꝫ mūdus.caro ⁊ dyabolꝰ. B ¶Primꝰ ho
ſtis eſt dyabolus.j. Peť.v. Vigilate frēs ⁊ ſobrij
eſtote qꝛ aduerſariꝰ vr̄ dyabolꝰ qſi leo rugiens cir
cūit qrēs quē deuoret. Jō opus ē exhibē magnā
cautelā.qꝛ multi ſunt.Cryſ.Sicut athomi in ſole
ſic demones i tenebroſo aere.Sunt aſtuti.Bern.
ꝑpť longā expientiā.⁊ ſunt inuiſibiles.Bern.Spi
ritus a natura corpalibꝰ ſenſibꝰ videri nō pt.Sūt
etiā potētes.Job.xlj.Non eſt ptās ſup terrā q cō
pareť ei.De q apl's ad Eph.vj.Non ē nobis col
luctatio aduerſus carnem ⁊ ſanguinē ꝫ aduerſus
pncipatus ⁊ ptātes tenebraꝝ harū. Jdcirco meri
to vigilandū ē.Greg. Aſſidue nos ipugnat vt ſal
tem nos tedio vincat. ¶Scds hoſtis ē mundus
j.Joh.v.Totus mūdus i maligno poſitus ē. Nā
nos nō impugnat pncipaliť ꝫ inſtrumētaliť ſicut
rex expugnat p machinā caſtrū.⁊ ſic dyabolꝰ nos
p mundū.Augꝰ. Mūdus ē dyaboli machina.de
qua tot ſagittas emittit qt blandimēta i nos mit
tit. Joh.xvj. Jn mūdo pſſurā habebitis. Jdeo.j.
Joh.ij. Nolite diligere mundū.quia ſm Chryſ.
Semp mundana opera excluſerunt hominē ab
eterna vita. ¶Tercius hoſtis ē caro. Gal.vj.Ca
ro cōcupiſcit aduerſus ſpiritū.Bern. Manifeſtū
eſt q nos laqueū gerimus noſtꝝ.ſcꝫ carnem.Nā
antiquꝰ hoſtis noſter vtitur carne tanqꝫ faber vtiť
follibus ad incendendū ignē luxurie. Jdeo apl's
hortať nos Eph.vj. Jn omnibꝰ ſcꝫ tēptationibus
ſumētes ſcutū fidei.in quo poſſitis oia tela ignea
nequiſſimi hoſtis extinguere.ſcutum fidei ſcꝫ cre
dentes q fornicatores ⁊ adulteri regnū dei poſſi

dere nõ pñt. Sed heu pauci ſunt qui huic hoſtive
raciter reſiſtūt, vt ↄquerit Aug. de vita xpiana di-
cēs. Inter oia certamina durioꝛa ſunt caſtitatis p̄
lia. vbi q̄ttidiana pugna rara victoꝛia. Nõ qꝛ ho-
ſtis hic eſt nimis familiaris. Et q̄to hoſtis famili
arioꝛ tanto periculoſioꝛ. qꝛ nil peius q̄ȝ familiaris
inimicus q̄lis eſt caro. Jõ apl's. ij. Choꝛ. x. Arma
milicie nr̄e nõ ſunt carnalia ſed ſpūalia. Rom. viij
Qui in carne ſunt deo placere nequeūt. ꝓpt̄ qȏ vi
gilare debem⁹ cõtra hoſtes. de q̄ Bern̄. Vigilan-
dū eſt oīno ⁊ ſomn⁹ ab oculis nr̄is auferēdus. qꝛ
latrones ac hoſtes multi obſidēt iter nr̄m. Tertio
vigilāt naute ne ſubmergant̄ in mari. Spūalr̄ ma
re ꝑ qȏ nauigamu s ad patriā nr̄aȝ eſt mūdus iſte
ps. ciij. Hoc mare magnū et ſpacioſuȝ manibus.
Nauicula vȏ eſt coꝛ noſtrū. In mari vȏ hui⁹ mū
di ſunt ſirenes cātu ſuo nauigātes decipiētes. ſ. de
licijs diuitiarū. Jõ neceſſe ē nos vigilare et ſurda
aure ꝑtrāſire blādimēta huius mūdi. videlicet di-
uitias honoꝛes ⁊ potētias ei⁹. Jaco. iiij. Qui vult
eſſe amicus mūdi inimicus dei ↄſtituit̄. Et ſic qui
doꝛmiūt delectātes in eis ꝑeunt. vt figuratū ē Jo-
ne. j. Cū ionas deſcēdiſſet ad iterioꝛa nauis ⁊ doꝛ-
miret excitatus ⁊ ꝓiectus eſt in mare. ⁊ cetus de-
gluttiuit eū. Spūalr̄. per ionā doꝛmientē in naui.
⁊ nauigantē poſſeſſoꝛ diuitiarū ⁊ honoꝝ hui⁹ mū
di intelligit̄. q̄ deberet ſurgere in ꝓſperitate dn̄m
deū ſuū inuocādo per grarūactiōeȝ ⁊ oꝛādo vt ſic
trāſiret ꝑ bona tp̄alia ne amitteret eterna vt ea ad
ſalutē expēderet. Sȝ heu doꝛmit ſecure viuendo:
imo eis abutēdo. vt diues de q̄ Lu. xij. ⁊. xvj. Tan
dē veniet hoꝛa in q̄ excitabit̄ cum ei dicet̄. Redde
rōnē villicatiōis tue. tūc ꝓijciet̄ in mare. ſ. inferni
deuoꝛabit̄ a ceto. i. diabolo. dicens illud Hiere. lj.
Deuoꝛauit me rex babilonis. Quarto vigilāt cu-
bicularij regū ne moleſtent̄ vna cū rege vt hr̄. ij.
Eſd. iij. q̄ tres cuſtodiētes coꝛpus regis dixerunt
alter ad alterū. Nõ ſignū fuit q̄ vigilabāt cubicu
larij regis: qꝛ cogitabāt de ſapia. Spūalr̄. ſic oēs
ſumus cubicularij regis eterni. regē celi in coꝛde
nr̄o habentes. Apo. xxj. Et hītabit cū eis coꝝ de⁹
Propt̄ qȏ neceſſe eſt vigilare in bonis opibus et
meditari de ſapia eterna. ne rex nr̄ ꝑturbet̄ ⁊ nos
moleſtemur. ne dicat̄ nobis qȏ dixit dauid. j. Re.
xxvj. ad doꝛmiētes ſeruos ſaulis qn̄ tulit ciphū ⁊
haſtā regis: quõ cuſtodiſtis regē. viuit dn̄s qꝛ filij
moꝛtis eſtis qꝛ nõ cuſtodiſtis regē veſtrū. Ita etiā
dico de illis q̄ filij moꝛtis ſunt q̄ ꝑcepto dn̄o ꝑ ſa-
crā eucharīſtiā eū nõ cuſtodiūt vt debēt. Debēt ḡ
vigilare q̄ frequēter ſacramentū recipiūt vt ſacer-
dotes ⁊ alij ne turpius agāt eijciētes receptū q̄ȝ ſi
nõ recepiſſent. ſciētes q̄ dn̄s cōceptus eſt in naza-
reth. ⁊ natus de pura v̄gine ad deſignanduȝ q̄ in
floꝛido coꝛde recipi dȝ ⁊ pura mēte. Ideo apl's. j.
Choꝝ. xvj. dicit. Vigilate et ſtate in fide. viriliter
agite ⁊ cōfoꝛtamini in dn̄o. et oia vr̄a in charitate
fiant. Nā per charitatē cuſtodit̄. j. Joh. iiij. Deus
charitas eſt et q̄ manet in charitate in deo manet
⁊ deus in eo. Quinto vigilant paſtoꝛes gregū ne
perdant̄. Lu. ij. Paſtoꝛes erant in regione eadeȝ
vigilātes ⁊ cuſtodiētes vigilias noctis ſuꝑ gregē
ſuū. ſ. ne grex perderet̄. al's paſtoꝛ opoꝛteret rōnē
dare. ⁊ dabit aiam ſuā pro aia illius. Ideo vigilan
dum eſt cū ſumma diligētia. de q̄ Prouer. xxvij.
Diligēter agnoſce vultum pecoꝛis tui tuoſq̄ȝ gre
ges ↄſidera. Nõ eīm excuſat̄ paſtoꝛ ſi lupus rapit
ouē ⁊ paſtoꝛ ignoꝛat. Propter qȏ inquit Bern̄. in
quodam ſermone. Qui dimittit oues abſq̄ȝ cuſto
dia non eſt paſtoꝛ ouiū ſed lupoꝝ. ꝓpter quod di-
ligēs cuſtodia eſt adhibēda. qꝛ dicit apl'us. j. Thi.
v. Preſbyteri q̄ bene p̄ſunt duplici honoꝛe digni
habeant̄ ſcȝ hic ⁊ in futuro. qȏ ⁊ fecit btūs Nicho
laus. Sexto vigilāt theſaurarij ne theſauri furen
tur. ſignāter qn̄ habent debile reſeruaculum. ⁊ ſic
nos. Vnde ⁊. ij. ad Choꝝ. iiij. dicit apl's Habem⁹
theſaurū in vaſis fictilibus. Et ſic nos p̄cioſuȝ the
ſaurum. ſcȝ aiam habem⁹ in coꝛpe luteo. Job. iiij.
Qui habitāt domos luteas. q̄ terrenū habent fun
damentū. Videamus igit̄ ne fur. i. diabolus veni
at ⁊ ſuffodiat. ⁊ p̄cioſum theſaurū aie furet̄. ꝓpter
qȏ ſcribit̄ Lu. xij. Si ſciret paterfamilias qua ho
ra fur veniret vigilaret vtiq̄ȝ ⁊ nõ ſineret ꝑfodi do
mum ſuaȝ. ne perderet theſaurū. ſic ⁊ nos. Bern̄.
Quid ego infelix facerē: quo me verterē ſi ſangui
nem xp̄i in cruce collegiſſeȝ. ⁊ ſi poſitus in vaſe q̄ȝ
feruētius cuſtodirē: ſic ſeruandum eſt illud pro q̄
mercatoꝛ nõ inſipiēs ſanguinē ſuum dedit ⁊ aiaȝ
de quo apl'us. j. Choꝝ. vj. Empti eſtis precio ma-
gno. qȏ igit̄ eſt illud ſcribit̄. j. Pe. j. Non auro vel
argēto coꝛruptibili empti eſtis ꝫ ſanguie icōtami-
nati agni. Propter hūc igitur theſauruȝ p̄cioſum
vigilate. Septimo vigilant ſerui aduentū dn̄i pre
ſtolātes ne verberent̄. Sic nos ſumus ſerui expe-
ctātes aduentū dn̄i noſtri ieſu xp̄i Lu. xij. Nos ſi-
miles hoibus expectātibus dn̄m ſuū qn̄ reuertat̄
a nuptijs. Spūalr̄. nuptie ſūt eterna gaudia que
in celo habēt de vnione diuinitatis ad hūanā na-
turam. De his nuptijs vēturus eſt dn̄s duplicit̄.
ſcȝ generaliter ⁊ ſpecialiter. Generaliter in die iu-
dicij. Act. j. Sic veniet queadmodū vidiſtis eum
euntē in celū. Specialiter in die moꝛtis vniuſcu-
iuſq̄ȝ homis. Exo. xix. Veniā ad te in caligine nu
bis. i. moꝛtis. in qua obſcuret̄ oculi ⁊ frigeſcēt m̄ē
bꝛa. Job. x. Reuerſus mirabiliter me crucias Sȝ
cū venerit pulſat per egritudines ⁊ moleſtias do-
loꝝ vt ſciamus moꝛtē vicinā. ⁊ q̄ vigilare debem⁹
ſollicite in bonis operib⁹. Prouer. viij. Beat⁹ hõ
q̄ vigilat ad foꝛes meas q̄tidie. Gre. Ille vigilat q̄
ad aſpectū veri luminis oculos interioꝛes aptos
habet. Scd̄o ſubiūgit in ſcd̄o mēbꝛo vigilātie ra-
tionē. qꝛ neſcitis diē neq̄ȝ hoꝛā qn̄ dn̄s vēturus eſt
ſcȝ ad moꝛtē. Eccl's. ix. Neſcit hõ finē ſuū. Aug. de
cura agenda pro moꝛtuis. Si neſcis qua hoꝛa ve
niet moꝛs vigila ſemꝑ vt paratū te inueniat. quia
ſcribit̄ Luc. xij. Beati ſerui illi quos cum venerit
dn̄s inuenerit vigilātes. amen dico vobis p̄cinget
id eſt preparabit ſe ad retributionem. ⁊ faciet eos
diſcūbere. hoc eſt in eterna btītudine quieſcere. et
tranſiēs miniſtrabit illis. Symon de caſſia. Non
paſſibus pedum aut locoꝝ. ſed claritate ſpecula-
tionis diuinitatis. et ſingulis dabit premiū ſicut
meruerunt. Prouer. viij. Qui mane vigilauerit
ad me. ſcȝ per aſſiduationeȝ operationis bone in-
ueniet me. ſ. in retributione gloꝛie. Et talis fuit be

a tīs Nicolaus. vt legitur de eo illud Eccī. xxxix. Juſtus coꝛ ſuum tradidit ad vigilandū diluculo ad dn̄m qui fecit illū. Quō aūt ptꝫ in eiꝰ legenda.

¶ Sermo. x. Ad idem

Homo quidaꝫ nobilis

abijt in regionem longinquā accipe ſibi regnū ⁊ reuerti. ſcribit Luc. xix. c. ⁊ legit hodierna die ad honoꝛē ſcī Nicolai ꝓ euāgelicali officio. ¶ In pmiſſis v̄bis cōmendat btūs Nicolaus a tribus. Pꝛimo a virtuoſo ꝓgreſſu. ſcdo a glorioſo egreſſu. tertio ab amoroſo regreſſu. Pꝛimū ibi. homo quidā nobilis. ſcdm ibi. abijt in regionē longinquā accipere ſibi regnū. tertiū ibi. et reuerti. De pmo dicit. homo quidā nobilis. ¶ Pro quo ſciendū. dicit Gre. nazanzenus triplex eſt nobilitas. pma ſpūs. ſcda carnis. tertia v̄tutis. Pꝛima eſt nobilitas ſpūs. qua nobilitate oēs nobiles ſumus. qꝛ ad imaginē dei creati. de qua nobilitate dicit Aug. O nobilis creatura eſt aīa. qꝛ ad manſionē ⁊ fruitionē dei creata. in quo oēs alias creaturas coꝛpales excellit vt inqt Augꝰ. Sicut deus oēm creaturā. ſic aīa oēm coꝛpoꝛalē creaturaꝫ natura dignitate ⁊ nobilitate excellit. Et ſic oēs nobiles ſumus. qꝛ aīas oium noſtruꝫ creauit deus ad imaginē ſuā. Ezech. xviij. Oēs anie mee ſunt. ſicut aīa pr̄is ſic ⁊ aīa filij. ꝓpter qd̄ ſollicite ē aīa ab vnoquoqꝫ cuſtodiēda. Deut. iiij. Cuſtodi temetipm ⁊ aīam tuā ſollicite. Aug. dicit rōnem. qꝛ maius dāmnū habet in amiſſione vnius anie q̄ coꝛpoꝝ mille. Hoc ppendens btūs Nicolaus potuit dicere illud Thobie. iij. Tu ſcis dn̄e quoniā mundā ſeruaui aīam meā ab omī cōcupiſcentia. Et ſic fuit nobilis nobilitate ſpūs. ¶ Scda nobilitas eſt carnis. Illa nobilitate etiā fuit beatus Nicolaus. de quo canit. Nobiliſſimis ſiquidē natalibus oꝛtus. Et illa nobilitas carnis exilis reputationis eſt. de qua Gre. nazanzenus. Neſcio q̄ et q̄lis ſit nobilitatis differētia ſm carnē. cuꝫ oibus ſit coꝛruptio vna. qꝛ oia que in terra ſunt in terrā ꝯuertent Eccī. xlj. Jō Boe. de ꝯſola. phie. li. iij. pſa. vi. Nobilitas ſanguinis eſt inane nomē. qꝛ ſm eundē. nobilitas carnis eſt quedā laus de meritis parentū pꝛouenīēs. Et quid prodeſt tibi q̄ parentes fuerūt pꝛobi ⁊ v̄tuoſi ⁊ tu es criminoſus. Chriſoſt. ſup Mat. Quid pꝛodeſt generatio clara quā mores ſordidāt. q. d. nihil. Joh. viij. cū iudei iactarent ſe eſſe de genere abꝛae r̄ndit eis ieſus. Si filij abꝛae eſtis opa abꝛae facite. Dicit enī Caſſiod. in quadā epl̄a. Melius eſt de ꝯtemptibili genere naſci ⁊ clarū fieri: q̄ de claro genere naſci ⁊ crimino ſe viuere. vt cōiter nūc faciunt nobiles. Jō Chriſ ſup Mat. Quid nocuit Thimotheo pr̄em habuiſſe gentilē. nōne diſcipl̄s apl̄i pauli fuit. Et qd̄ nocuit abꝛae pr̄em habuiſſe. Thare luteoꝝ deoꝝ cultoꝛē. nōne in caput fidelium eſt electus. Jō Gre. dicit. Nulli vnq̄ꝫ te de generis nobilitate ꝓponas quia deus nō reſpicit perſonas hominū. ſꝫ aīas. ¶ Tertia nobilitas eſt v̄tutis. de qua Gre. Sūma nobilitas eſt clarū eſſe virtutibus. Ideo non ex lōgis tunicis. ex magnis manicis ⁊ ſciſſuris debent noſci nobiles, ſed ex moꝛibus. quia dicit Ariſto. in polit. Virtus et malicia determināt nobiles ⁊ ignobiles. Propter qd̄ ſcribit in canone. xl. diſ. c. nos. Nobilitas moꝛum plus oꝛnat q̄ pꝛogenitoꝛum. de quo ⁊ Hiero. Ille apud deum eſt pꝛecioſioꝛ ⁊ nobilioꝛ qui fide deuotioꝛ vita ſanctioꝛ ⁊ virtuoſioꝛ. ¶ Sed dī. que ſunt iſte virtutes p q̄s cognoſcunt nobiles. Videtur q̄ ſunt quinqꝫ. vicꝫ humilitas. largitas. pietas. v̄itas ⁊ virilitas. Pꝛima virtus eſt humilitas. Nā primus rex vnctus ſuper iſrael fuit Saul a deo electus pꝛopter eius humilitatē. vt hr̄. j. Reg. xv. Cum eſſes paruulus in oculis tuis conſtitui te regem ſuper ppl̄m meum iſrael. Ideo Iſid. dicit. Eſto paruulus in oculis tuis vt ſis magnus in oculis dei. Talis fuit beatus nicolaus. fuit enꝫ humilis in pꝛelaturis eas nō appetēs. quia inuitus epiſcopatuꝫ ſuſcepit ad quē fuit electus. perpendens illud dictū Bern̄. in ſermone de religionibꝰ. Nūq̄ꝫ in honoꝛe ſine doloꝛe. in pꝛelatione ſine tribulatione. in ſublimitate quid pōt eſſe ſine vanitate. Sed quia dicit canō viij. q. j. c. in ſcripturis. Locus regiminis eſt negādus deſiderātibus ⁊ offerēdus fugientibus. ideo ipſe inuitus fuit ductus in eccl̄iam ⁊ aſſumptꝰ ad pꝛelaturā ep̄atus. in quo apparet eius humilitas ⁊ per cōſequēs nobilitas. Innocētius dicit. Quāto quiſqꝫ in ſe humilioꝛ tāto coꝛam deo ꝓcioſioꝛ ⁊ nobilioꝛ. ¶ Scda virtus eſt largitas. Unde deꝰ q̄ eſt nobiliſſimus ⁊ largiſſimus non ſolum dat nobis ſua dona. ſed etiā ſeipm in p̄ſenti in edulīū ſacramentaliter. in futuro in pꝛemiū. Gen̄. xv. Ego ero merces tua magna nimis. Et ſic largitas pertinet ad nobiles. Jō ſcribitur in phizonomia Ariſtotelis. q̄ nobiles naturaliter hn̄t longa bꝛachia. ⁊ ſignificat largitatem. Unde idē in de regimine pꝛincipum dicit. O alexander tuis eſto largus. qꝛ ignominia regis paupertas ppl̄i. Talē largitatē habuit beatus Nicolaus. Nā per liberalitatē virgines a ſtupꝛo eripuit. ⁊ per emptioē tritici totā ſuā pꝛouinciā a fame liberauit. Et ſic nos debemꝰ ſequi eius veſtigia. ſignāter nobiles. Sed heu nūc qui volunt eſſe nobilioꝛes vt p̄ncipes ⁊ barones ſunt raptoꝛes. ⁊ oēs diligūt munera ⁊ non largitatem. Iſa. j. Principes tui infideles ſocij furū oēs diligunt munera. ⁊ implet quotidie illud Ezech. xxvj. Statue tue nobiles in terraꝫ coꝛruent. i. nobiles qui tanq̄ꝫ ſtatue deberēt pauperes ſuſtētare in terrenā cupiditatē declināt. ⁊ qui pauperes prius alebant nūc eos dep̄dant. Et verificat in eis illud Ezech. xxij. Principes in medio eius q̄ſi lupi rapiētes p̄dam. ¶ Tertia virtus quā debent habere nobiles eſt pietas. j. Thimot. iiij. Pietas ad omnia vtilis eſt. maxime ad ꝓmiſſionē vite eterne. Idcirco reges tanq̄ꝫ nobilioꝛes in ſignū pietatis ⁊ clemētie inungunt. ⁊ rex apum nō habet ſtimulum pūgendi ſicut alie apes ad deſignanduꝫ q̄ nobiles debēt eſſe pij ⁊ mi̾icoꝛdes: qualis fuit beatus nicolaus a iuuētute. q̄ potuit dicere illud Job. xxxj. Ab infantia creuit mecum miſeratio. ⁊ ab vtero matris mee egreſſa eſt mecum. Nam in adoleſcētia exhibebat ſe miſericoꝛdē pauperi cōmicanco. tres maſſas auri tempe nocturno in domum eius pꝛoiecit. perpendēs illud Thobie. iiij.

Quō potueris ita eſto miſericors. Si tibi multū fuerit abūdāter tribue. ſi parū illud impartiri ſtude. Jō dicit in themate. hō quidā. Dicit enī phs ī politicis. Hō naturaliter eſt animal manſuetuꝫ et pium. Sic ꝛ btūs nicolaus ſingularē pietatē habuit ꝙ oēs in neceſſitate eū inuocātes non dereliqt ſꝫ ſubuenit. ꝙ potuit dicere illud ps. lj. Ego ſicut oliua fructifera fructificaui in domo dñi. id eſt in eccleſia ſctā. oleū miſericordie largiter tribuēdo. in quo notaꝛ eius pfectio. qꝛ dicit Greg. Tāto qs pfectior eſt quāto pfectius dolores alienos ſentit. Jō Lu. vj. hortatur nos ſaluator dicēs. Omni petenti te tribue. Et ſi dī. nō habeo ꝙ oibus tribuā. Rn̄det Aug. Si deficit facultas ſufficit voluntas. qō hr̄ in canone. xl v. diſ. Due ſunt ſpecies elemoſyne. vna cordis. altera corpis. Et ſctūs Tho. in. ij. ij. q. xxxij. Duplex eſt elemoſyna. corpalis et ſpūalis. mō ſi bono corpali eges tribue ſpūale. i. bonā voluntatē ꝛ cōpaſſionē pauperi. Et licet ptinet ad oēs. maxime tñ ad nobiles. Sen̄. Nulla in hoibus maior clemētia ꝙ que regē ꝛ principē decet. Idcirco pncipes cōiter portāt aquilam in ſcutis eoꝝ. Quia dicit Plinius in ſpeculo naturali. Aquila cibū pie ꝛ liberalr̄ ſequētibus auibꝰ impartitur. ꝛ ſic vos nobiles. Lu. xj. Date elemoſynā ꝛ omnia vobis mūda erūt. Hoc fecerūt antiqui pncipes ꝛ nobiles q̄ fundauerūt ephatus et pbendas ac eccleſias. nōne pncipes reges ꝛ nobiles. vt ſanctus wentzeſlaus. ꝛ pgenitores ipſius. et Karolꝰ in Bohemia. ſcūs Henricus ī bauaria. Sed heu noſtri nobiles iſtis tpibus annihilāt. vt cōqueriꝛ Hiero. in epl̄a ad Euſebiuꝫ ſic dicēs. Recipiunt ſupfluitatē veſtimentoꝝ. de paupibꝰ frigore ꝛ nuditate morientibus nō curātes. Ipſi erigūt magna palacia ꝛ edificia vt ea humani oculi ꝯtēplenꝛ. et nō attēdentes ꝙ paupes in plateis moriāꝛ. cōuiuia frequēter ꝑparāt diuitibus. replēt ingluuiē. ſꝫ fame pauperes peunt. Et ſubdit. Epulemini ꝛ inebriemini. nō enī poſt mortē āmodo facietis. ſed cū diuite epulone in tormētis gehēnalibus guttā aque minimā optabitis nec habere poteritꝭ. Hec Hiero. Et implebiꝛ in eis illud Lu. vj. Ve vobis q̄ ſaturati eſtis quia eſurietis. ¶ Quarta v̄tus quā debēt habere nobiles eſt v̄itas. ad Eph. iiij. Loquimini v̄itatē vnuſqſqꝫ cū ꝓximo ſuo. ꝛ dicit. vnuſqſqꝫ. licet veritas ptinet ad oēs maxime tñ ad nobiles. qꝛ volunt eſſe victorioſi. ſꝫ ſcribiꝛ. ij. Eſd. iij. Veritas ſup oia vincit. ꝛ ſtatuit nomē laudabile imppetuū. puerb. xij. Labiū veritatis firmuꝫ erit imppetuū. O ꝙ nobile clenodiū eſt veritas in nobilibus. ſm illud Prouer. xvij. Non decet principem labiū mentiēs. Sꝫ eſt valde rarū hoc clenodiū in nobilibus. qō prius erat rarū hoc nūc ē generale: ꝛ quod prius erat dedecus hoc nūc eſt decus. Jō ſpūſſcūs p os ꝓphete dauid dicit ps. cxlv. Nolite ꝯfidere in pncipibus. q̄ſi dī. Raro eſt veritas in ipſis: ipſi enī iurāt ꝛ periurāt aſſumētes deum in teſtē. vt verificeꝛ de eis illud ad Ro. j. Commutauerūt veritatē dei in mendaciū. Ipſi appendunt plura ſigilla ꝛ multiplicāt v̄ba. ſed heu ī eis pauca fiducia. ps. cxvij. Bonū eſt ſperare in dño ꝙ ſperare in pncipibus. Talis nō fuit beatus nicolaus. ſed totus verax. Vn̄ caniꝛ de eo in officio miſſe. Miſericordia et veritas cū ipo. ¶ Quinta virtus eſt ſtrenuitas ac virilitas ad defendendum orphanos ꝛ viduas. ideo portāt gladios. ad Ro. xiij. Non ſine cā gladiū portat ſꝫ ad vindictā maloꝝ ꝛ defenſionē bonoꝝ. Ipi enī ſunt illi q̄ v̄itatē defendere debēt. vt habetur in canone. xxiij. q. v. Regum ꝓpriuꝫ eſt facere iudiciū ꝛ iuſticiam et vi oppreſſos eripere: ꝛ debēt ꝑeſſe ꝛ prodeſſe et non obeſſe paupibꝰ neqꝫ iuſticie ſicut fecit dauid. j. Reg. xxij. ꝛ poniꝛ trāſſumptiue in canone. vij. q. j. Oēs qui gemebāt ꝛ vexabanꝛ a ſaul fugiebāt ad dauid ꝛ liberauit eos Eccl̄i. iiij. Vſqꝫ ad mortem certa ꝓ iuſticia. Dicit enī Ambro. ſup prouerbia. Aquila eſt inimica ſerpentū. ꝛ ſic nobiles ꝛ pncipes debēt eſſe inimici predonū. iuxta illud Exo. xxij. Maleficos ne patiaris viuere ſup terraꝫ. ꝛ hō ex amore iuſticie. Sap. j. Diligite iuſticiā qui iudicatis terrā. Nā ſi eſſent pncipes milites ꝛ nobiles qui amarēt iuſticiā, omēs bene ſtaremꝰ. Quia dicit Cyprianus. Queqꝫ bona in regno operaꝛ iuſticia. Talis iuſticia, ius fuit btūs nicolaus. qꝛ liberauit tres milites iniuſte captos. ꝛ duos adoleſcētes in mortē cōdēnatos. vt patet in eius vita. ꝓ quo ps. xxxvj. Nō vidi iuſtū derelictū. Augꝰ. Si iuſtus eſſem non timerē. Prouerb. x. Benedictio dñi ſup caput iuſti. Non enī audiēt iuſti hoc terribile verbū. Ite maledicti in ignē eternuꝫ. ps. cxj. In memoria eterna erit iuſtus. ¶ Dixi ſcdō cōmēdatur beatus nicolaus a glorioſo egreſſu cū diciꝛ abijt in regionē longinquā accipere ſibi regnum. Videmus qñ aliqua perſona regia ꝓficiſciꝛ accipere aliquā poteſtatē. tūc vadit cū magno comitatu precedētibus eam cātantibus tubicinis. ꝛ hoc facit ideo. vt homies aut incole vidētes eius glioſum aduentū cū gaudio ſuſcipiant ipm ꝛ honorent. ¶ Spūalr̄. ꝛ ſic glioſus cōfeſſor beatus nicolaus eſt perſona regia. Iſid. Si rō te rexerit rex es. ſi corpus ſeruus. Sed ipſe per ſuam rationem rexit ſenſualitatē. que ſemp ꝓna eſt ad malū. vt habeꝛ Geneſ. viij. Ipſe v̄o a puericia ſua vſqꝫ ad ſeniuꝫ ingenioſam habuit rationē. vt potuit dicere illud Sap. viij. Puer erā ingenioſus. ꝛ ſortitus ſuꝫ animā bonā. ꝛ ſm hāc clarā rationem rexit ſenſus ſuos ne declinarēt in peccatū. Hic bearꝰ nicolaus hodie per mortē ꝑcioſam abijt in regionē iocundam. de quo Bern̄. in ſermone de ſpūali negociatione dicit O regio ſublimis ꝛ ſuauis plena deliciarū. ad te ſuſpiro de valle lachrymarū. Et merito qꝛ ſm Aug. ibi nulla triſticia. nullus labor. nullus dolor. nulla mors. ſed ꝑpetua ſanitas perſeuerat. Ad iſtā regionē ꝓuectus eſt honorifice ꝑcedētibus cātoribus. i. angelis dei. iuxta illud Iſa. lv. Mōtes ꝛ colles cātabūt corā eo laudē. ꝛ omnia ligna regionis plaudēt manu. Per montes intelligunꝛ archāgeli. per colles minores. per ligna regionis aie ſanctoꝝ. Et ipm letāter ꝯduxerūt: ꝛ accepit regnuꝫ decoris ꝛ diadema ſpeciei de manu dei. Sap. v. vt impleretꝛ illud Sap. x. Iuſtū deduxit dñs per vias rectas ꝛ oſtendit illi regnum dei. ¶ Dixi tertio cōmendaꝛ btūs nicolaus ab amoroſo regreſſu. cū diciꝛ. ꝛ reuerti. Reuertiꝛ enī beatus

nicolaus in remuneratione ſibi deuote ſeruientiū. Videmus eñ qñ rex terreſtris obtinuit regnū in reuerſione remunerat milites. ſicut legiť de alexādro magno cū circuīret mundum ⁊ multa regna dñio ſuo ſubiugaret: quotieſ regnū aut ciuitatem famoſam obtinuit: totiens larga dona ſuis militibus tribuit. Sic ⁊ btūs nicolaus adeptus regnuꝫ celeſte. Reuertiť eñ ad ſuos famulos per operationē miraculoſam ⁊ aſſiſtentiā gratioſaꝫ eos remunerando de ſeruitio ſibi facto, vt legiť de pluribus in neceſſitate eū plurima inuocātibus. quibus dixit. Ecce aſſum. ſm illud ps. xc. Clamabit ad me ⁊ ego exaudiā eum: cū ipſo ſum in tribulatione eripiam eum ⁊ glorificabo eum. ſcꝫ in pſenti ⁊ futuro ſuccurram meis meritis.

¶ De conceptione beate Marie virginis ¶ Sermo .xj.

Erunt ſigna in ſole et luna ⁊ ſtellis. Lu. xxj. ¶ Lux habet multas ꝓprietates vt dicit Autor de proprietatib⁹ rerū. Primo tenebras pellit. ſcđo gaudiū parit. tertio ſecuritatē inducit. quarto viā oſtēdit. quinto in oculis vibrat. Spūalr per lucem intelligiť maria i ſanctificatione. Vñ de ea canit eccleſia. Cuius vita glorioſa lucē dedit ſclo. Et primo lux tenebras pellit. ſic gra marie q̄s inuenit vicioꝝ tenebras fugat. de quo canit eccleſia. O xpi mater fulgida. ſcatens fons oi gra. lux pellēs q̄q̄ nubila maria venuſtiſſima. Scđa ꝓprietas lucis eſt ꝙ gaudiū adducit. Ecce. xj. Dulce lumē ⁊ delectabile eſt oculis videre ſolē. Et ſic cōceptio beate marie attulit nobis gaudiū. Vñ canit eccleſia Gaudiū annūciauit vniuerſo mūdo. Aug. in ſermone. Adeſt dies ſacratiſſima. adeſt dies celeberrima: in qua virgo maria ſua ſanctificatione mundū ꝯſolať vniuerſuꝫ/ hodie egreſſa vga de radice ieſſe. de qua dicit Iſa. xj. Hodie flos cāpi ortus ē de quo ꝓceſſit liliū cōuallīū. de quo Cant. ij. id eſt hodie cōcepta eſt ſctā virgo maria per quā maledictio mutať in bñdictionē. Idcirco canit eccleſia Gaudeam⁹ oēs in dño ⁊c. Si angeli gaudēt merito hoīes plus debent gaudere/ ſi iuſtus es gaude. qꝛ ex illa cuius feſtū hodie celebramus ortus eſt ſol iuſticie. qui eſt augmētator ⁊ dator grē. Si captiuus es aliquo peccato gaude. quia ipa ē hodie pſeruata. vel ſm aliqs ſcificata a pctō. Si pnatus es bonis grē gaude: qꝛ ipa eſt cū qua omē bonū nobis aduenit. Sap. vij. Venerūt mihi omia bona pariter cū illa. ita ꝙ dicit Anſ. Nō eſt ſalus in mūdo niſi quā pepit vgo. Bern. Tolle corpus ſolare qđ erit in mūdo niſi tenebre. ⁊ ſic tolle mariā non habebis lucis gliaꝫ. Tertio lux ſecuritatē parit. de quo Ioh. xj. Qui ambulat in die nō offendit qꝛ lucē huius mūdi videt. Et ſic maria parit nobis ſecuritatē. Ber. Securū acceſſuꝫ habes pctor ad deū, corā pře habes filiū in humanitate q̄ oñdit vulnera/ corā filio mřem q̄ oſtendit vbera. quō non pñt exaudiri illa hmōi amoris indicia. Quarto lux viā oſtēdit. Ioh. xij. Qui āmbulat in tenebris neſcit q̄ vadat. ſ; in luce videt ⁊ ſic marie p eius virtuoſā vitā oñdit nobis viā ad dominū. Vñ Amb. de vginitate. Talis fuit maria vt eius vita oīꝫ noſtꝝ exēplar eſſet ⁊ diſciplia. Hier. Quicūq; veniā optat marie pmiuꝫ imploret eiuſq; auxiliū ⁊ imiteť exēplū. Quīto lux vibrat i oculis. ſignter ſi clari fuerit. ſic claritas grē ſctificatiōis marie in ocul' nřē itelligentie vibrat ꝙ etiā eā nō valeamus enarrare. Ber. O benedicta ois grē. qſ lōgitudinē ⁊ latitudinē ſctificatōis tue grē inueſtigare pt. Hiero. reputat ſe indignū dicens. De tali tantaq; loq̄ indignū me fateor. Damaſ. Si gliam ei⁹ ſcribē volumus vba q̄bus ſcribere valeam⁹ deficiūt. Aug⁹. Si oim nřm mēbra vterētur in linguas ne minimā grām nec gliam ei⁹ exꝑmere poſſem⁹. Et qꝛ eccl'ia celebrat feſtū ꝯceptōnis ſcti iohis. mlto magꝭ marie. iđ Bern. Si rex pncipia de claritate penſam⁹ nil clari⁹ ſole ⁊ luna ⁊ ſtellis poſſumus inuenire. Idcirco rōne ſctificatōis grē maria ꝯpať ſoli ⁊ lune. de q̄ thema. Erunt ſigna in ſole ⁊ luna. ¶ In vbis pmiſſis ꝯmēdať btā virgo a trib⁹. Primo a ſcīficatōnis claritate. Scđo a defect⁹ emunitate. Tercio a ſtatus dignitate. Primū ibi. Erunt ſigna in ſole. ſcđm ibi. ⁊ luna. tercium ibi. ⁊ ſtellis. De pmo dic. Erūt ſigi i ſole. i. i maria. ps. lxxxviij. Thron⁹ eius ſic ſol i ꝯſpectu meo. Idē xviij. Poſuit i ſole tabernaculū ſuū. Et merito ꝯpať ſoli q̄tuor de cauſ. Pmo ſol oia lūinaria excellit. ſcđo dr quaſi ſol⁹ lucēs ſcꝫ pre ceterꝭ. ⁊ ſic maria pcellit in ſctitate oēs. Prouer. vl. Multe filie regū ꝯgregauerūt diuicias ſcꝫ vtutꝭ ⁊ ſctitatis. tu ſola ſupgreſſa es vniuerſas. Vñ anſ. de cōceptiōe btē vginis. Nil tibi o dña eſt eq̄le. nil ꝯpabile. oē qđ eſt aut ſupra te aut infra te ē. ſupra te ſolus de⁹. infra te omne qđ deus nō eſt. nā gra ſplēdor mētis etiā ſplendebat i corpe. Ecce ſignū. Vñ hugo. Ardor grē in aīa ſplēdebat vt in corpe miracla faciebat. nā dicit hylari⁹ ſup Math. Ioſeph ꝯgnouit ſacrm incarnatōis i maria p diuini lūinis radiuꝫ. Hoc cognoſcens dyoniſi⁹ eam vidēs dixit. Si lřis eruditus nō eſſem ⁊ fidem nō haberē aliud lumen non crederē ꝓpter eius ſplendorē. ideo de eius excellentia ſcitatis dicit Ber. Nunq̄ ſup angelos aſcēdiſſet ſi in vite ſctitate eos nō tranſcēdiſſet. ¶ Secundo ſol mediuꝫ tenet inť planetas. ⁊ ſic Maria eſt mediatrix inter deum ⁊ hominē. Vnde Bern. in ſmone de aduentu inquit. O Maria deus p te factus eſt particeps noſtre hūanitatis: vt p te participes eſſem⁹ ſue diuinitatꝭ. Et ſubdit idē. Quis ſcit quotiēs refrigeras iudicis iram: Per te acceſſum habemus ad filium: vt p te nos ſuſcipiat q̄ p te datus ē nobis. De quo ps. lxxiij. Opatus eſt ſaluteꝫ in medio terre. i. in vtero Marie. Et Maria medium appellatur. quia ad illā ſicut ad mediuꝫ reſpiciunt omnes. Iđo Bern. Quicq̄d offerre paras Marie cōmendes. Quia dicit Ignatius. Impoſſibile eſt aliquē ſaluari peccatorē niſi p tuuꝫ o virgo auxilium ⁊ fauoreꝫ. Bern. Ipa apud filium inducit illud euāgelicuꝫ. Memēto fili in quo peccatoribus ſpem dediſti. Math. ix. Non eſt op⁹ valentibus medicus ſ; male habētibus. Nam ſicut ſol diem inchoat per ortum ⁊ terminat p occaſum ⁊ ſic per mariam vita iuſti inchoatur ⁊ terminatur ps. cxviij. Ordiatōe tua pſeuerat dies. i. vita xpiāi.